

Socialministeriet
Socialøkonomi
J.nr. 2010-3103
cjk

25. juni 2010

**Notat
om
målgruppen for indsatsen mod fattigdom og social eksklusion
i EU's 2020 strategi**

I Kommissionens meddelelse af 3. marts 2010 foreslog Kommissionen Det Europæiske Råd et mål for Europa 2020 om at løfte 20 mio. EU-borgere ud af risiko for fattigdom. Målgruppen for indsatsen mod fattigdom blev defineret ved en indikator, som angiver antallet af personer med en indkomst under 60 % af medianindkomsten i de enkelte lande. I alt ca. 80 mio. borgere har en indkomst under denne medianindkomst i EU.

De efterfølgende drøftelser har ændret fokus for indsatsen og målgruppen: Målet er at fremme social inklusion, særligt gennem en reduktion af fattigdom, ved at løfte mindst 20 mio. mennesker ud af risiko for fattigdom og social eksklusion. Målgruppen er personer, der er i risiko for fattigdom og eksklusion, og der har været enighed om at definere denne gruppe gennem tre indikatorer: I risiko for fattigdom (60 pct. af medianindkomsten), oplever materielle afsavn og lever i husholdninger uden for beskæftigelse.

For det første er det væsentligt, at fokus nu er på at fremme social inklusion, særligt gennem en reduktion af fattigdom. Det afspejler, at social inklusion handler om mere end økonomi – på samme måde som at fattigdom er en flerdimensionel problemstilling. Social inklusion er en væsentlig faktor i forhold til personers og familiers evner og muligheder for at deltage i samfundet på lige fod med andre – og man kan godt opleve social udstødelse, uden at man oplever at være økonomisk fattig.

For det andet er det ændrede fokus for indsatsen også blevet afspejlet i målgruppedefinitionen. Den består nu ikke kun af personer, som har en indkomst under 60 % af medianindkomsten, men også af personer der oplever, at de lider materielle afsavn, og af personer, der lever i husholdninger, hvor ingen er i beskæftigelse.

Bag denne ændring i målgruppen ligger blandt andet en anerkendelse af, at netop relationen til arbejdsmarkedet er meget vigtig i forhold til, hvorvidt man er socialt inkluderet i samfundet. Flere lande, herunder Danmark, har således talt for at målgruppen defineres ved flere indikatorer – blandt andet for at afspejle, at fattigdom og social eksklusion er mangesidet.

Desuden er der meget stor forskel på de udfordringer, som EU landene står overfor: Der er lande, som står overfor at skulle løfte hele befolkningens levestandard, fx ved at fokusere på at mindske antallet af personer, der oplever materielle afsavn. Modsat er der lande, hvor den generelle levestandard gør, at meget få personer oplever materielle afsavn, men hvor dét at befinde sig udenfor arbejdsmarkedet udgør en særlig risiko for at blive social udstødt, hvorfor man ønsker at mindske antallet af personer i husholdninger udenfor beskæftigelse.

Den samlede målgruppe af personer i risiko for fattigdom og social udstødelse er skønnet til at udgøre ca. 120 mio. borgere i EU. Det vurderes, at små 1 mio. mennesker udgør den samlede målgruppe i Danmark. Det er vigtigt i den forbindelse at bemærke, at dette ikke er udtryk for, at små 1 mio. danskere er fattige eller socialt udsatte.

Vi havde fra dansk side gerne set, at målgruppen var blevet indsnævret betydeligt, for eksempel ved at se på fællesmængder mellem indikatorerne, blandt andet for at sikre, at indsatsen rettes mod de personer, der har mest brug for den. Det er afgørende, at man i den kommende indsats hjælper dem, der har mest behov for det, og ikke bare høster de lavhængende frugter. Det vurderes, at de supplerende indikatorer har styrket dette ved at pointere, at social eksklusion omfatter andet og mere end økonomi.

Målets størrelse og ambitionsniveauet for indsatsen er det samme: 20 mio. mennesker skal løftes ud af risiko for fattigdom og social udstødelse. Men det er blevet tydeliggjort, hvilke problemer målgruppen har og dermed, at de kan have andre problemer og udfordringer, end en relativ lav indkomst. På baggrund heraf kan landene frit vælge nationale indikatorer på det eller de områder, som er mest relevant i forhold til de nationale udgangspunkter og prioriteter. I den forbindelse skal det samtidigt anskueliggøres, hvordan opnåelse af de nationale mål vil bidrage til det samlede EU mål.